

REFERAT R&N, 2022-25: Ældreråd d. 29-04-2025

Mødedato   Tirsdag d. 29. april 2025 kl. 12:30

Mødested   Center for Korttidspladser

Mødedeltagere   Tommy Andersen, Kirsten Bielefeldt, Bruno Clausen (Afbud), Orla Skovlund Hansen, Dieter Jessen, Kaj Ove Larsen, Birgit Nebel, Marianne Raarup Nielsen, Helmuth Misch (Afbud)

Indholdsfortegnelse

1. Godkendelse af dagsorden - 29. april 2025.....	3
2. Orientering om budgetopfølgning for Ældrerådet marts 2025.....	4
3. Høring af Socialpolitik 2025-2028.....	5
4. Godkendelse af valgformen til ældrerådvalget 2025.....	8
5. Opfølgning på arbejdsgrupper - 29. april 2025.....	11
6. Generel orientering - 29. april 2025.....	12
7. Eventuelt - 29. april 2025.....	13
8. Underskriftsside - 29. april 2025.....	14
9. Rundvisning på Center for Korttidspladser.....	15

Sak 1: 1. Godkendelse af dagsorden - 29. april 2025

25/126

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Ældrerådet at godkende

- dagsordenen.

Beslutning Ældreråd den 29-04-2025

Godkendt.

Kansellering Bruno Clausen, Helmuth Misch

Sak 2: 2. Orientering om budgetopfølgning for Ældrerådet marts 2025

25/1351

Sagsresumé

Opgørelse over budget og regnskab pr. 28. februar 2025 for Ældrerådet viser, at der er et restbudget på 574.312 kr.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Ældrerådet at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Opgørelsen over budget og regnskab for Ældrerådets drift viser, at der ud af det totale budget på 655.843 kr. er forbrugt 81.531 kr. pr. 28. februar 2025. I det totale budget er inkluderet en overførsel fra 2024 på 114.000 kr., som er godkendt af Byrådet d. 26. marts 2025.

Dette svarer til, at der er forbrugt 12,4 % af driftsbudgettet, og der er således 574.312 kr. tilbage i 2025.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Ældreråd den 29-04-2025

Taget til efterretning.

Kansellering Bruno Clausen, Helmuth Misch

Sak 3: 3. Høring af Socialpolitik 2025-2028

24/13646

Sagsresumé

Under forudsætning af, at Social-, Senior- og Handicapudvalget godkender at sende Socialpolitikken 2025-2028 i høring, indstiller forvaltningen til Handicaprådet at afgive høringssvar.

Social-, Senior- og Handicapudvalget godkendte interessenter og tidsplan for Socialpolitikken 2025-2028 den 7. november 2024.

Forvaltningen har afholdt dialogmøder med interessenterne i november og december 2024.

Den 30. januar 2025 afholdte Social-, Senior- og Handicapudvalget en temadrøftelse med Handicaprådet, Udsattesamrådet og Ældrerådet. Her kvalificerede deltagerne input og retning for Socialpolitik 2025-2028 ud fra materialet fra dialogmøderne.

Forvaltningen har ud fra det kvalificerede input udarbejdet et høringsudkast af Socialpolitik 2025-2028: Sammen skaber vi det gode liv. Høringsudkastet er skrevet ud fra en målsætning om, at politikken skal være rettet mod og relevant for de borgere, hvis liv den påvirker, og at den skal motivere og skabe handlekraft for at vi som helt samfund løfter vores fælles sociale ansvar for målgruppen. Dette kommer til udtryk i politikken seks fokusområder:

1. Værdighed
2. Sundhed og Trivsel
3. Fællesskaber
4. Beskæftigelse
5. Fleksibilitet
6. Helhedssyn

Socialpolitik 2025-2028: Sammen skaber vi det gode liv støtter op om Byrådets Vision 2022-2025, særligt fokusområdet ”Et godt liv”. Politikken tager udgangspunkt i det enkelte menneske, dets håb, drømme og ressourcer, og hvordan vi som samfund i fællesskab kan sætte disse i spil.

Socialpolitik 2025-2028: Sammen skaber vi det gode liv sendes i høring i perioden den 3. april 2025 til den 15. maj 2025.

Byrådet har beslutningskompetencen for den endelige udgave af Socialpolitik 2025-2028, jævnfør delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Ældrerådet at afgive

- høringssvar på Socialpolitik 2025-2028 ”Sammen skaber vi det gode liv”.

Sagsfremstilling

Social-, Senior- og Handicapudvalget godkendte en interessentliste og tidsplan for Socialpolitik 2025-2028 den 7. november 2024. Interessentlisten dækkede over foreninger, virksomheder og samarbejdspartnere inden for:

- psykiatri og ensomhed
- særlige problemstillinger
- veteraner
- misbrug
- socialt arbejde
- handicap, let-medium
- handicap, medium-svær
- fysisk handicap
- senhjerneskade
- idræt og sundhed
- erhvervsliv
- logger og sociale foreninger.

Forvaltningen inviterede til dialogmøder med disse i november og december 2024.

Den 30. januar 2025 afholdt Social-, Senior- og Handicapudvalget en temadrøftelse med Handicaprådet, Udsattesamrådet og Ældrerådet. Her kvalificerede deltagerne input og retning for Socialpolitik 2025-2028 ud fra materialet fra dialogmøderne.

Forvaltningen har ud fra det kvalificerede input udarbejdet et høringsudkast af Socialpolitik 2025-2028 ”Sammen skaber vi det gode liv”.

Under forudsætning af, at Social-, Senior- og Handicapudvalget godkender at sende Socialpolitikken 2025-2028 i høring, indstiller forvaltningen til Handicaprådet at afgive høringssvar.

Politikken er skrevet med en målsætning om, at den skal være forståelig og relevant for de borgere, der er i målgruppen. Dette var et tilbagevendende ønske i dialogmøderne. Derfor har forvaltningen haft en særlig opmærksomhed på, at sproget både skal være tilgængeligt for målgruppen, og politikken skal formuleres så direkte til borgeren som muligt.

Samtidig afspejler politikken også Sønderborg Kommunes gennemgående ambition om at opsøge og udbygge vores samarbejder og samskabelse med civilsamfund, frivillige og erhvervsliv. Derfor har politikken også fokus på at skabe handlekraft og motivere til, at vi i fællesskab løfter vores sociale ansvar for målgruppen. Hertil er der i hvert af politikkenes seks fokusområder formuleret en central ambition, som vil være den samlende drivkraft for nuværende og kommende samskabelsesprojekter:

1. Værdighed

Vores ambition: Vi ønsker, at flere oplever anerkendelse for deres unikke ressourcer og potentialer.

2. Sundhed og Trivsel

Vores ambition: Vi ønsker at mindske social ulighed i sundhed gennem stærke fællesskaber og lettere valg.

3. Fællesskaber

Vores ambition: Vi ønsker, at flere skal opleve at være en del af åbne og mangfoldige fællesskaber.

4. Beskæftigelse

Vores ambition: Vi ønsker, at flere bruger deres unikke ressourcer og potentialer til at opleve glæden ved at være en aktiv del af samfundet.

5. Fleksibilitet

Vores ambition: Vi ønsker, at flere oplever en lettere hverdag, hvor vi skaber fleksible løsninger gennem innovation og samskabelse.

6. Helhedssyn

Vores ambition: Vi ønsker, at flere tager et socialt ansvar, så alle oplever at blive mødt som hele mennesker.

Den videre proces for Socialpolitik 2025-2028 ”Sammen skaber vi det gode liv” er:

- Politikken sendes i offentlig høring i perioden den 3. april 2025 – den 15. maj 2025, herunder til høring i Handicaprådet, Udsattesamrådet, Ældrerådet, CMU, deltagere fra dialogmøderne samt borgere og pårørende på socialområdet.
- Social-, Senior- og Handicapudvalget behandler Socialpolitik 2025-2028 den 14. august 2025 efter høringsfrist.
- Økonomiudvalget behandler Socialpolitik 2025-2028 den 20. august 2025.
- Byrådet godkender Socialpolitik 2025-2028 den 27. august 2025.

Beslutning Ældreråd den 29-04-2025

Ældrerådet sætter pris på at have været involveret i processen i forbindelse med udarbejdelsen af Socialpolitikken.

Ældrerådet synes, det er en fin gennemarbejdet politik.

Ældrerådet finder det svært at læse hvidt på lilla baggrund.

Ældrerådet ønsker, at sproget fordanskes.

Ældrerådet har et ønske om, at der i forbindelse med ”tidlig opsporing” også nævnes forebyggelse.

Ældrerådet ser gerne, at der oplyses bredt om Socialpolitikken.

Vedlegg

Høringsudkast - Socialpolitik 2025-2028 - Sammen skaber vi det gode liv

Kansellering Bruno Clausen, Helmuth Misch

Sak 4: 4. Godkendelse af valgformen til ældrerådsvalet 2025

24/1628

Sagsresumé

Ældrerådet har arbejdet med og forholdt sig til forskellige valgformer for det kommende ældrerådsvalg. Efter grundige overvejelser har Ældrerådet besluttet at anbefale et fremmødevalg, men at både opstilling, tilskrivning, valghandlingen og optællingen foregår digitalt.

Undersøgelser fra Danske Ældreråd viser, at et analogt fremmødevalg, resulterer i en højere stemmeprocent sammenlignet med et rent digitalt valg, som det kendes fra fx repræsentantskabs- og fagforeningsvalg.

For at imødekomme udfordringerne med fremmødevalget, der var i forbindelse med ældrerådsvalet i 2021, indstiller Ældrerådet til, at valgformen bliver et digitalt fremmødevalg. Ældrerådsvalet vil desuden blive tilrettelagt, så:

- Placeringen og skiltningen ikke tager fokus fra kommunal- og regionsrådsvalet.
- Der er nødvendig afskærmning alle steder.
- De tilfornede til Ældrerådsvalet selv kan klare opgaven og afvikle pauser uden hjælp fra bemanningen fra kommunal- og regionsrådsvalet.

Forvaltningen Omsorg og Udvikling varetager det praktiske med bestilling, opsætning og betaling for bl.a. afskærmning, borde, IT mv.

Ældrerådet arbejder for at flest mulige afgiver deres stemme. En høj stemmeprocent styrker Ældrerådets indflydelse og bidrag til at realisere "Et godt liv" for ældre borgere jf. Byrådets vision 2022-2025.

Byrådet beslutter valgformen efter indstilling fra Ældrerådet. Sagen vil inden den sendes i Byrådet blive behandlet i Social-, Senior- og Handicapudvalget.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Ældrerådet at indstille til Byrådet at godkende

- at afviklingen af ældrerådsvalet foregår som et digitalt fremmødevalg samme adresse som kommunal- og regionsrådsvalg 2025 i særskilte lokaler jf. det vedhæftede bilagsmateriale.

Sagsfremstilling

Det fungerende Ældreråd blev valgt i 2021. Jævnfør Retssikkerhedsloven § 31 stk. 2 skal der være valg til Ældrerådet mindst hvert fjerde år. Der skal derfor være valg til Ældrerådet igen i 2025.

Ved sidste ældrerådsvalg, der var et fremmødevalg, var stemmeprocenten 56,2 %, hvilket var væsentlig højere end ved foregående valg, hvor valgformen var brevstemmevalg.

Evalueringen fra sidste kommunal- og regionsrådsvalg pegede på tre hovedudfordringer ved ældrerådsvalet som fremmødevalg:

- Manuelle valglister til ældrerådsvalet skabte en del kødannelse på valgstederne.
- Ligeledes skabte indretningen på valgstederne en del kødannelse.
- Enkelte stemmesedler havnede i forkerte stemmeurner.

Det fremgår af ”Vejledning om ældreråd”, at hvis ældrerådsvalet afholdes samtidigt med kommunal- og regionsrådsvalget, skal afstemningen til ældrerådsvalet, så vidt det er muligt, foregå lokalemæssigt adskilt fra kommunal- og regionsrådsvalget med særskilte adgangsveje. Ældrerådsvalet må ikke virke forstyrrende på kommunal- og regionsrådsvalget. Kommunal- og regionsrådsvalget har første prioritet i forhold til ældrerådsvalet.

Der vil ved valget i november 2025 være ca. 25.000 stemmeberettigede borgere i Sønderborg Kommune til Ældrerådet. Ca. 3.800 borgere vil være digitalt undtagede, hvilket betyder, at disse borgere ikke har adgang til E-boks.

Ældrerådet har på baggrund af erfaringerne fra det seneste ældrerådvalg i 2021 drøftet forskellige valgformer. Ældrerådet ønsker et digitalt fremmødevalg samtidig og på samme lokaliteter som kommunal- og regionsrådsvalget.

Ældrerådet foreslår, at Ældrerådets valgudvalg besigtiger de steder, der har brug for ekstra opmærksomhed for at sikre adgangsforhold og hensigtsmæssig indretning i forhold til arbejdsvilkår for ældrerådsvalets valgtilforordnede. Ældrerådet foreslår at opstille en iPad på alle valgstederne for at minimere forstyrrelser og undgå lange køer.

Valgtilforordnede fra Ældrerådet vil være til stede for at hjælpe ved tvivlstilfælde, og der vil være markeringer, så valget til Ældreråd bliver tydeligt adskilt fra lokalerne med kommunal- og regionsrådsvalget. På alle 17 valgsteder vil ældrerådsvalet finde sted i egne lokaler.

Ved et digitalt fremmødevalg vil der ikke være problemer med at stemmesedler havner i den forkerte valgurne.

Ældrerådet er opmærksomme på, at de digitalt undtagede også skal have mulighed for at deltage i valghandlingen. Ældrerådet har været i dialog med Borgerservice, som samarbejder om at indsamle stemmer på plejecentre, i eget hjem og på botilbud. Derudover vil digitalt undtagede og andre borgere på 60+ år også kunne afgive deres stemme i Borgerservice via en iPad.

Alle borgerne, der ikke er digitalt undtagede, vil også kunne afgive deres stemme hjemme via et link, som sendes til borgernes E-boks. Det er således en mulighed også at stemme hjemme for de fleste stemmeberettigede.

Sker det, at en borger kommer til at stemme flere gange, vil systemet overskrive og kun registrere den sidst afgivne stemme.

Økonomi

Et digitalt fremmødevalg forventes at kunne afholdes for ca. 400.000 kr. med få ekstra omkostninger, da det meste udstyr fra valget i 2021 kan genbruges.

Beslutter Byrådet at følge Ældrerådets anbefaling om et digitalt fremmødevalg, vil Ældrerådet gennem grundig forberedelse og opfølgning sikre, at valghandlingen kan foregå gnidningsfrit og uden at forstyrre eller tage fokus fra kommunal- og regionsrådsvalget.

Ældrerådet ser umiddelbart to alternativer til det digitale fremmødevalg:

1. Brevstemmevalg, som forventes at være dyrere og resultere i lavere valgdeltagelse. Her vil alene portoen til vælgerne være ca. 345.500 kr., og dertil kommer returporto, tryk-omkostninger og andet. - Ved et brevstemmevalg, vil borgere, der ikke kan komme til Borgerservice, kunne afgive deres stemme i hjemmet. Det gælder både for plejecentre, bosteder og i eget hjem.
2. Rent digitalt valg, som også forventes at have en lavere valgdeltagelse og koste ca. 300.000 kr. Her får borgerne tilsendt et link i E-boks. For de digitalt undtagede vil proceduren være den samme, som ved et digitalt fremmødevalg, hvor Borgerservice indsamler stemmer på plejecentre, i eget hjem og på bosteder.

Ingen af forslagene tager højde for udgifter til kommunikationsstrategi, vælgermøder og administrative omkostninger.

Ældrerådsvalet har gennem deres valgperiode kontinuerligt prioriteret midler til det kommende ældrerådvalg. Der er overført i alt 373.000 kr. fra 2023 og 2024 til 2025 til afholdelse af valg. Ældrerådet har i 2025 et budget på 286.789 kr. Det forventes, at forbrugsmønstret vil være det samme som tidligere år, hvilket betyder, at de vil kunne afsætte ca. 120.000 kr. til valget. Det giver samlet set ca. 500.000 kr. til valget i 2025.

Ældrerådsvalet forventes derfor at kunne afholdes indenfor Ældrerådets egen ramme.

Beslutning Ældreråd den 29-04-2025

Ældrerådet anbefaler indstillingen.

Vedlegg

Uddrag af retsikkerhedsloven

Tidsplan til ældrerådvalg 2025

Kansellering Bruno Clausen, Helmuth Misch

Sak 5: 5. Opfølgning på arbejdsgrupper - 29. april 2025

25/127

Sagsresumé

Ældrerådet har nedsat forskellige arbejdsgrupper. Arbejdsgrupperne orienterer om, hvor i processen de er.

Temaerne i arbejdsgrupperne er:

- Redaktionsgruppen (Ældre-info)
- Kvalitetsstandarder (sat i bero)
- Fokus på Ældrerådets temaer (event-gruppe)
- Ældrerådvalget.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Ældrerådet at tage

- orienteringen til efterretning.

Beslutning Ældreråd den 29-04-2025

Taget til efterretning.

Kansellering Bruno Clausen, Helmuth Misch

Sak 6: 6. Generel orientering - 29. april 2025

25/128

Sagsresumé

- Orientering fra Social-, Senior- og Handicapudvalgsmødet d. 3. april 2025.
  - [Link til referat](#)

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Ældrerådet at tage

- orienteringen til efterretning.

Beslutning Ældreråd den 29-04-2025

Taget til efterretning.

Kansellering Bruno Clausen, Helmuth Misch

Sak 7: 7. Eventuelt - 29. april 2025

25/129

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Ældrerådet at tage

- orienteringen til efterretning.

Beslutning Ældreråd den 29-04-2025

-

Kansellering Bruno Clausen, Helmuth Misch

Sak 8: 8. Underskriftsside - 29. april 2025

25/130

Sagsresumé

Brug knappen GODKENDT i venstre side for at godkende/underskrive elektronisk.

Beslutning Ældreråd den 29-04-2025

-

Kansellering Bruno Clausen, Helmuth Misch

Sak 9: 9. Rundvisning på Center for Korttidspladser

25/6629

Sagsresumé

Ældrerådet har ønsket at besøge Center for Korttidspladser.

Ældrerådet inviteres til en rundvisning, hvor der også vil være mulighed for at stille spørgsmål undervejs.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Ældrerådet at tage

- orienteringen til efterretning.

Beslutning Ældreråd den 29-04-2025

Taget til efterretning.

Kansellering Bruno Clausen, Helmuth Misch